

دلایل توحید

پنجاه سوال و جواب درباره عقیدہ

جمع آوری و ترتیب: نبیل محمد محمود

مترجم: سردار محمد یوسف رحمتی

این کتاب از سایت کتابخانه عقیده دانلود شده است.

www.aqeedeh.com

book@aqeedeh.com

آدرس ایمیل:

سایت‌های مفید

www.aqeedeh.com

www.nourtv.net

www.islamtxt.com

www.sadaislam.com

www.ahlesonnat.com

www.islamhouse.com

www.isl.org.uk

www.bidary.net

www.islamtape.com

www.tabesh.net

www.blestfamily.com

www.farsi.sunnionline.us

www.islamworldnews.com

www.sunni-news.net

www.islamage.com

www.mohtadeen.com

www.islamwebpedia.com

www.ijtehadat.com

www.islampp.com

www.islam411.com

www.videofarda.com

فهرست

فهرست	۱
دلایل توحید	۵
(سؤال ۱) اصول سه‌گانه‌ای که انسان باید آن را بشناسد چیست؟	۵
(سؤال ۲) پروردگارت کیست؟	۵
(سؤال ۳) معنی رب یعنی چه؟	۵
(سؤال ۴) چگونه خدایت را شناختی؟	۵
(سؤال ۵) دینت چیست؟	۶
(سؤال ۶) این دین برچه ارکانی بنا شده است؟	۷
(سؤال ۷) ایمان چیست؟	۷
(سؤال ۸) احسان چیست؟	۷
(سؤال ۹) پیامبرت کیست؟	۸
(سؤال ۱۰) با چه چیز به نبوت رسید و با چه به رسالت رسید؟	۸
(سؤال ۱۱) معجزه پیامبر اسلام چیست؟	۸
(سؤال ۱۲) چه دلیلی بر رسالتش داری؟	۹
(سؤال ۱۳) چه دلیلی بر نبوتش داری؟	۹
(سؤال ۱۴) خداوند حضرت محمد ﷺ را برای چه مبعوث نمودند؟	۱۰
(سؤال ۱۵) فرق بین توحید ربوبیت و توحید الهیت چیست؟	۱۰
(سؤال ۱۶) چه نوع عبادتی برای غیر از خداوند جایز نمی‌باشد؟	۱۱
(سؤال ۱۷) بزرگترین امری که خداوند به آن امر کرده و بزرگترین نهی که خداوند از آن نهی فرموده چیست؟	۱۱
(سؤال ۱۸) مسائل سه‌گانه‌ایی که باید آموخت و به آن عمل کرد چیست؟	۱۱
(سؤال ۱۹) معنی الله چیست؟	۱۲
(سؤال ۲۰) خداوند برای چه تو را آفرید؟	۱۲
(سؤال ۲۱) چه نوع عبادتی؟	۱۲

- (سؤال ۲۲) چه دلیلی بر این داری؟ ۱۲
- (سؤال ۲۳) اولین فریضه‌ای که خداوند بر ما فرض نموده چیست؟ ۱۲
- (سؤال ۲۴) عروۃ الوثقی یعنی چه؟ ۱۳
- (سؤال ۲۵) در اینجا مقصود از نفی و اثبات چیست؟ ۱۳
- (سؤال ۲۶) چه دلیلی بر این داری؟ ۱۳
- (سؤال ۲۷) طاغوت چند نوع است؟ ۱۳
- (سؤال ۲۸) بهترین اعمال بعد از شهادتین چیست؟ ۱۴
- (سؤال ۲۹) آیا خداوند افراد را پس مرگ دو مرتبه برای حساب اعمال خیر و شر خود زنده می‌کند و هرکس مطیع بود وارد بهشت و آن که کفر و شرک ورزید به جهنم می‌رود؟ ۱۴
- (سؤال ۳۰) کسیکه برای غیر از خدا ذبح یا قربانی می‌کند چه حکمی دارد؟ ۱۵
- (سؤال ۳۱) انواع شرک را نام ببرید؟ ۱۵
- (سؤال ۳۲) نفاق یعنی چه و چند نوع دارد؟ ۱۶
- (سؤال ۳۳) مرتبه دوم از مراتب دین اسلام چیست؟ ۱۶
- (سؤال ۳۴) ایمان به چند دسته تقسیم می‌شوند؟ ۱۶
- (سؤال ۳۵) ارکان ایمان چند است؟ ۱۶
- (سؤال ۳۶) مرتبه سوم از مراتب دین اسلام چیست؟ ۱۷
- (سؤال ۳۷) آیا مردم در روز قیامت بر اعمال‌شان محاسبه و مجازات می‌شوند یا نه؟ ۱۷
- (سؤال ۳۸) حکم کسی که منکر روز (قیامت) و بعث باشد، چیست؟ ۱۷
- (سؤال ۳۹) آیا امتی هست که خداوند بر آن پیامبری نفرستاده باشد؟ ۱۷
- (سؤال ۴۰) انواع توحید را نام ببرید؟ ۱۸
- (سؤال ۴۱) وظیفه ما در برابر امر خدا چیست؟ ۱۸
- (سؤال ۴۲) اگر انسان دانست که خداوند او را به توحید امر کرده و از شرک نهی نموده، آیا مراتب زیر باید با اعمالش مطابقت کند یا نه؟ ۱۹
- (سؤال ۴۳) کفر یعنی چه و چند نوع دارد؟ ۲۰

-
-
- (سؤال ۴۴) شرک چیست و چند نوع دارد؟ ۲۲
- (سؤال ۴۵) فرق بین قضاء و قدر چیست؟ ۲۴
- (سؤال ۴۶) آیا قدر خیر و شر آن به طور عموم از طرف خداست؟ ۲۴
- (سؤال ۴۷) معنی لا إله إلا الله چیست؟ ۲۵
- (سؤال ۴۸) چه نوع توحیدی خداوند قبل از نماز و روزه بر ما واجب نموده است؟ ۲۵
- (سؤال ۴۹) کدام یک از این دو بهترند: فقیر صبور یا غنی شکرگزار؟ ۲۵
- (سؤال ۵۰) چه توصیه‌ای برای ما دارید؟ ۲۶

دلایل توحید

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله ﷺ،

(سؤال ۱) اصول سه گانه ای که انسان باید آن را بشناسد چیست؟

(جواب) شناخت پروردگارش، و دینش و پیامبرش محمد ﷺ.

(سؤال ۲) پروردگارت کیست؟

(جواب) پروردگارم الله که مرا خلقت کرد و همچنین تمام جهانیان و با نعمت هایش همه را پرورد، اوست معبود من، غیر از او هیچ معبودی ندارم، دلیلش نیز واضح است.

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

«ستایش برای خدای که پروردگار جهانیان است».

(سؤال ۳) معنی رب یعنی چه؟

(جواب) مالک، معبود، متصرف و اوست که مستحق عبادت است.

(سؤال ۴) چگونه خدایت را شناختی؟

(جواب) با آیاتش و مخلوقاتش او را شناختم، و از نشانه های او شب و روز و آفتاب و ماه می باشد، و نیز مخلوقاتش آسمان هفتگانه و آنچه که درون آنها است، و هفت زمین و آنچه که درون آنها وجود دارد، و دلیلش:

﴿وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۚ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ

وَأَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ ۚ إِنَّ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ﴾ [سوره فصلت: ۳۷].

«از نشانه های او شب و روز، و خورشید و ماه است، برای خورشید و ماه سجده نکنید، بلکه برای او سجده کنید، آن خدای که آنها را آفریده، اگر شما تنها او را می پرستید».

و همچنین خداوند می فرماید:

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشَىٰ اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ ۗ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ ۗ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾ [سوره اعراف: ۵۴].

«بی‌گمان پروردگار شما آن خدا است که آسمانها و زمین را در شش روز آفرید، آنگاه بر عرش مستقر شد، شب را به روز که شتابان در پی اوست می‌پوشاند، و خورشید و ماه و ستارگان را آفرید و همه مسخر فرمان او هستند، آگاه باش! آفرینش و فرمان از آن اوست خداوند، پروردگار جهانیان بزرگ و برتر است».

(سؤال ۵) دینت چیست؟

(جواب) دینم اسلام است، و اسلام به معنای تسلیم شدن و فرمانبرداری الله یکتا می‌باشد. چنانچه خداوند می‌فرماید:

﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ﴾ [سوره آل عمران: ۱۹].

«بی‌گمان دین (پسندیده) نزد خدا اسلام است».

و آیه دیگر می‌فرماید:

﴿وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾

[سوره آل عمران: ۸۵].

«و هر که غیر از دین اسلام، دینی (دیگر) بجوید، هرگز از او پذیرفته نمی‌شود، و در آخرت از زیان‌کاران است».

و دلیل دیگر می‌فرماید:

﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾

[سوره مائده: ۳].

«امروز دین شما را برایتان کامل نمودم، و نعمت خودم را بر شما به اتمام (و کمال) رساندم، و دین اسلام را به عنوان دین برای شما پسندیدم (و اختیار نمودم)».

(سؤال ۶) این دین بر چه ارکانی بنا شده است؟

(جواب) بر پنج رکن بنا شده است:

اول: شهادتین «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ».

دوم: اقامه نماز.

سوم: پرداختن زکات.

چهارم: روزه ماه مبارک رمضان.

پنجم: حج خانه در صورت توانایی.

(سؤال ۷) ایمان چیست؟

(جواب) این که ایمان داشته باشی به خداوند و ملائکه‌هایش و کتاب‌هایش و پیامبرانش و روز جزا و ایمان به قضا و قدر (خیر و شر) خداوند می‌فرماید:

﴿ءَاَمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ ءَاَمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ﴾ [سوره بقره: ۲۸۵].

«پیامبر به آنچه از طرف پروردگارش به سوی او نازل شد ایمان آورد، و همه مؤمنان ایمان آوردند، به خداوند و فرشتگانش و کتاب‌هایش و پیامبرانش».

(سؤال ۸) احسان چیست؟

(جواب) این که عبادت خدای را چنان به جای آوری، گویی که خداوند را می‌بینی، و اگر تو او را نمی‌بینی مسلماً او تو را می‌بیند.

خداوند می‌فرماید:

﴿إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ﴾ [سوره نحل: ۱۲۸].

«بی‌گمان خداوند با کسانی است که تقوا پیشه کردند و کسانی که آنان محسن (و نیکوکار) اند».

(سؤال ۹) پیامبرت کیست؟

(جواب) پیامبرم محمد ﷺ فرزند عبدالله بن عبدالمطلب فرزند هاشم و هاشم از قبیله قریش از کنانه عرب و عرب از نواده اسماعیل فرزند ابراهیم و اسماعیل از نسل ابراهیم، و ابراهیم از نواده نوح علیهما السلام می‌باشد.

(سؤال ۱۰) با چه چیز به نبوت رسید و با چه به رسالت رسید؟

(جواب) با «اقرأ» به نبوت بشارت داده شده و با «المدثر» به رسالت رسید.

(سؤال ۱۱) معجزه پیامبر اسلام چیست؟

(جواب) این قرآنی که تمام خلایق از آوردن سوره‌ای شبیه آن عاجزند، و با آن فصاحت و بلاغت‌شان و عداوتی که نسبت با آن و پیروان آن دارند هرگز نخواهند توانست همانندش بیاورند، از معجزه بزرگ پیامبر ﷺ محسوب می‌شود، همانطور که خداوند تبارک و تعالی می‌فرماید:

﴿وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾ [سوره بقره: ۲۳].

«اگر در آنچه بر بنده خود نازل نموده ایم، شک و تردید دارید، پس سوره‌ای مانند آن بیاورید و گواهان (و مددکاران) خود را غیر از خدا بخوانید».

آیه دیگر می‌فرماید:

﴿قُلْ لِّينِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا﴾ [سوره اسراء: ۸۸].

«بگو اگر تمام انس و جن جمع شوند بر آن که بمانند این قرآن بیاورند هرگز مانند آن نخواهند آورد، اگرچه برخی از ایشان مددکار برخی دیگر باشد».

(سؤال ۱۲) چه دلیلی بر رسالتش داری؟

(جواب) ﴿وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَلَا يَنْفَكُتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ ۚ وَمَنْ يَنْفَلِتْ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا ۗ وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ﴾ [سوره آل عمران: ۱۴۴].

«و محمد جز پیامبری نیست که پیش از او پیامبرانی نیز گذشته اند، آیا اگر وفات نماید یا کشته شود بر پاشنه‌های خود به عقب برمی‌گردید (و مرتد می‌شوید) و هر که به عقب برگردد هرگز به خداوند زیان نمی‌رساند، و به زودی خداوند پاداش شکرگزاران را می‌دهد».

و همچنین می‌فرماید:

﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ ۚ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ ۖ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا﴾ [سوره فتح: ۲۹].

«محمد پیامبر خداست، و کسانی که همراه او هستند بر کافران سخت و در میان خود مهربان هستند، آنان را در حال رکوع و سجود می‌بینی».

(سؤال ۱۳) چه دلیلی بر نبوتش داری؟

(جواب) خداوند در این آیه شریفه می‌فرماید:

﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ﴾ [سوره احزاب: ۴۰].

«محمد پدر هیچ از مردان شما نیست، و لکن پیامبر خدا و خاتم پیامبران است».

این آیه بر نبوت حضرت ﷺ دلالت دارد، و این که خاتم الانبیاء هستند.

(سؤال ۱۴) خداوند حضرت محمد ﷺ را برای چه مبعوث نمودند؟

(جواب) برای عبادت خدای یکتا و این که به جز الله خدای دیگری را نپرستند و آنها را از عبادت مخلوق از ملائکه و انبیاء و صالحین و سنگ و درختان و غیره باز دارد. همانطور که خداوند می فرماید:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ﴾

﴿سوره انبیاء: ۲۵﴾

«و ما پیش از تو هیچ پیامبری را نفرستادیم، مگر این که به سوی او وحی نمودیم که هیچ معبود برحق غیر از من نیست، پس مرا پرستش کنید.»
و همچنین می فرماید:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾ [سوره

نحل: ۳۶].

«ما برای هر قومی پیامبری فرستادیم که خدا را پرستید و از طاغوت دوری کنید.»
و در آیه دیگر می فرماید:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ [سوره ذاریات: ۵۶].

«ما جن و انس را جز برای پرستش خلق نکردیم.»

(سؤال ۱۵) فرق بین توحید ربوبیت و توحید الهیت چیست؟

(جواب) توحید ربوبیت: فعل خداوند مثل خلقت، رزق و روزی دادن، میراندن و زنده کردن، بارش باران، رویش نباتات تدبیر امور.
توحید الهیت: فعل بنده مثل دعاء کردن، ترس، امید، پناه جستن، رجوع، توکل، رغبت، نذر، و فریادرسی و انواع دیگر عبادت.

(سؤال ۱۶) چه نوع عبادتی برای غیر از خداوند جایز نمی‌باشد؟

(جواب) دعا، یاری‌خواستن و مدد و فریادرسی، ذبح یا قربانی‌کردن، نذر، ترس، امید، توکل، محبت، خشوع، رغبت، رکوع، سجود، خواری، تعظیم که خصوصیات الهیت می‌باشد.

(سؤال ۱۷) بزرگترین امری که خداوند به آن امر کرده و بزرگترین نهی که خداوند از آن نهی فرموده چیست؟

(جواب) بزرگترین امر که خداوند به آن امر فرموده همانا توحید است، یعنی پرستش خداوند یگانه، و بزرگترین چیزی که خداوند ما را از آن نهی نموده شرک به خداوند یکتاست، و اگر کسی به سوی غیر خدا دست طلب دراز کند چه عمداً یا غیر عمد، و چیزی از عبادات را برای او انجام دهد وارد شرک گشته است.

(سؤال ۱۸) مسائل سه‌گانه‌ای که باید آموخت و به آن عمل کرد چیست؟

(جواب) اول: این که خداوند ما را آفرید و روزی‌مان داد، و ما را بیهوده رها نکرده، بلکه برای ما رسول فرستاد، پس هرکس اطاعتش کرد وارد بهشت می‌شود، و هرکس معصیت و نافرمانی وی نموده وارد جهنم خواهد شد.

دوم: خداوند راضی نمی‌شود که کسی با او در عبادتش شریک قرار داده شود نه فرشته مقرب نه پیامبر فرستاده شده.

سوم: کسی که پیامبر را اطاعت کرد و خداوند را به یگانگی پذیرفت، برای او جائز نیست که با کسانی که با خدا و رسولش دشمنی می‌کنند اگرچه نزدیکترین نزدیکانش باشند دوستی و محبت داشته باشد.

(سؤال ۱۹) معنی الله چیست؟

(جواب) الله صاحب الوهیت و عبودیت بر تمام خلق است.

(سؤال ۲۰) خداوند برای چه تو را آفرید؟

(جواب) برای عبادتش.

(سؤال ۲۱) چه نوع عبادتی؟

(جواب) وحدانیت و یگانگی اش و فرمانبرداری اش.

(سؤال ۲۲) چه دلیلی بر این داری؟

(جواب) ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ [سوره ذاریات: ۵۶].

«جن و انس را جز برای پرستش نیافریدم».

(سؤال ۲۳) اولین فریضه‌ای که خداوند بر ما فرض نموده چیست؟

(جواب) کفر به طاغوت و ایمان آوردن به خداوند یکتا، و دلیل آن:

﴿لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمَرْ بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ [سوره بقره: ۲۵۶].

«در (پذیرش) دین هیچ جبر و اکراهی نیست، به راستی که راه رشد و هدایت از گمراهی آشکار شده است، پس کسی که به طاغوت (معبودان باطل) کفر ورزد و به خدا ایمان آورد، مسلماً به (عروة الوثقی) دستگیره محکمی چنگ زده است که گسستنی نیست، و خداوند شنوای داناست».

(سؤال ۲۴) عروة الوثقی یعنی چه؟

(جواب) لا إله إلا الله و معنی لا إله: نفی کردن و إلا الله: اثبات یعنی معبودی به حق جز خدای یکتا نیست.

(سؤال ۲۵) در اینجا مقصود از نفی و اثبات چیست؟

(جواب) نفی تمام آنچه که غیر از خدا پرستش می شود، و اثبات پرستش برای خدای یکتای که شریک ندارد.

(سؤال ۲۶) چه دلیلی بر این داری؟

(جواب) خداوند می فرماید:

﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ﴾ [سوره زخرف: ۲۶].

«و به یاد آور هنگامی که ابراهیم به پدر خود و قومش گفت: همانا من از آنچه شما پرستش می کنید بیزارم».

این آیه دلالت دارد بر نفی.

﴿إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي﴾ [سوره زخرف: ۲۷].

«مگر آن کسی که مرا آفرید».

(سؤال ۲۷) طاغوت چند نوع است؟

(جواب) بسیارند و سران آنها پنج تا است:

۱- ابلیس لعنه الله علیه.

۲- و کسی که پرستش شود، در حالی که او راضی باشد.

۳- کسی که مردم را به سوی عبادت خدا فرا خواند.

۴- کسی که ادعای علم غیب نماید.

۵- کسی که به غیر آنچه خدا نازل کرده حکم کند.

(سؤال ۲۸) بهترین اعمال بعد از شهادتین چیست؟

(جواب) بهترین اعمال بعد از شهادتین نماز پنجگانه است که دارای شروط و ارکان و واجبات می باشد که بزرگترین شروط آن اسلام و عقل و تمیز و طهارت، از بین بردن نجاست و ستر عورت و استقبال قبله و دخول وقت، و نیت می باشد.

و ارکان آن چهارده رکن است:

قیام در صورت توانایی، تکبیرة الإحرام، قرائت سورة فاتحه، رکوع، قیام از رکوع سجده بر روی هفت اعضای بدن، اعتدال، نشستن بین دو سجده، طمانینه و آرامش در ارکان ترتیب، تشهد اخیری، نشستن برای آن، صلوات بر پیامبر ﷺ و سلام دادن.

واجبات آن هشت تا می باشد:

تمامی تکبیرها بجز تکبیرة الإحرام - «سبحان ربی العظیم» در رکوع، «سمع الله لمن حمده» برای امام و منفرد، «ربنا ولك الحمد» برای امام و مأموم و منفرد، «سبحان ربی الاعلی» در سجده، «رب اغفر لی» بین دو سجده، تشهد اول و نشستن برای آن، و غیر از اینها از افعال و اقوال سنت می باشد.

(سؤال ۲۹) آیا خداوند افراد را پس مرگ دو مرتبه برای حساب اعمال خیر و

شر خود زنده می کند و هر کس مطیع بود وارد بهشت و آن که کفر و شرک ورزید به جهنم می رود؟

(جواب) بلی و دلیل آن: خداوند تبارک و تعالی می فرماید:

﴿زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ

وَذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ﴾ [سورة تغابن: ۷].

«کافران پنداشتند که هرگز برانگیخته نمی شوند، بگو: آری، قسم به پروردگارم که برانگیخته می شوید آنگاه آنچه کرده اید شما را آگاه می سازند، و این امر بر خداوند آسان است.»

و همچنین می فرماید:

﴿مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى﴾ [سوره طه: ۵۵].

«شما را از زمین آفریدیم و شما را در آن باز می‌گردانیم، و شما را از آن بار دیگر بیرون می‌آوریم».

(سؤال ۳۰) کسیکه برای غیر از خدا ذبح یا قربانی می‌کند چه حکمی دارد؟

(جواب) او کافر و مرتد است و قربانی اش حلال نیست (مگر شخصی که از روی نادانی و جهل انجام دهد) زیرا که در آن دو مانع وجود دارد، اول قربانی مرتدی است و قربانی شخصی مرتد به اجماع حلال نیست.

دوم: برای غیر خدا ذبح شده است و خداوند تبارک و تعالی در قرآن آن را حرام قرار داده است:

﴿قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خَنْزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهْلًا لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ﴾ [سوره انعام: ۱۴۵].

«بگو در آنچه به من وحی شده، چیزی که خوردنش حرام باشد نمی‌یابم، مگر این که مردار باشد یا خون ریخته شده، یا گوشت خوک باشد که آن پلید است، یا آنچه که فسق باشد که برای غیر خدا ذبح شده باشد».

(سؤال ۳۱) انواع شرک را نام ببرید؟

(جواب) انواع شرک عبارتند از: طلب حاجت از مردگان و خواستن مدد از ایشان و روی به سوی آنها آوردن، و این اصل شرک جهانیان محسوب می‌شود، چونکه میت عملش قطع شده، حتی برای خودش هم نمی‌تواند نفع یا ضرر برساند.

تا چه برسد برای کسی که او را فریاد می‌زند و این که بخواهد نزد خدا شافع اش باشد، و این چنین کردن نشانه جاهل بودن به شفاعت‌کننده، و کسی که نزدش شفاعت می‌شود می‌باشد.

(سؤال ۳۲) نفاق یعنی چه و چند نوع دارد؟

(جواب) نفاق بر دو نوع است: اعتقادی، عملی.

نفاق اعتقادی: در جاه‌های بسیار در قرآن ذکر شده است و خداوند برای آنان (منافقان) اسفل السافلین واجب گردانیده است.

نفاق عملی: پیامبر ﷺ می‌فرماید: «چهار صفت است که در هر شخصی اگر وجود داشته باشد منافق می‌باشد، و هرکس خصلتی از آن داشته باشد گویی که خصلتی از نفاق دارد.

هرگاه سخن گوید دروغ می‌گوید، و اگر عهد و پیمان ببندد غدر می‌کند. اگر دشمنی کرد از حد می‌گذرد، و اگر به او اطمینان کردی خیانت می‌کند» همانطور که می‌فرماید:

«إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا أُؤْتِمِنَ خَانَ».

«هرگاه سخن بگوید دروغ می‌گوید، و هرگاه وعده دهد خلاف وعده می‌کند، و هرگاه امین دانسته شود خیانت می‌کند».

(سؤال ۳۳) مرتبه دوم از مراتب دین اسلام چیست؟

(جواب) ایمان است.

(سؤال ۳۴) ایمان به چند دسته تقسیم می‌شوند؟

(جواب) هفتاد و چند دسته که طبق فرمایش پیامبر اسلام ﷺ بالاترین آنها گفتن کلمه (لا إله إلا الله) و پائین‌ترین آنها برداشتن مانعی از سر راه مردم می‌باشد.

(سؤال ۳۵) ارکان ایمان چند است؟

(جواب) شش رکن:

ایمان به خدا - ملائکه‌های خدا - کتاب‌های خدا - رسولان خدا - روز حساب - ایمان به قضا و قدر خیر و شرش.

(سؤال ۳۶) مرتبه سوم از مراتب دین اسلام چیست؟

(جواب) احسان می‌باشد، و آنهم یک رکن دارد، و آنست که طوری عبادت الله را به جای آوری گویی او را می‌بینی، پس اگر تو او را نمی‌بینی یقیناً او تو را می‌بیند.

(سؤال ۳۷) آیا مردم در روز قیامت بر اعمال‌شان محاسبه و مجازات می‌شوند یا نه؟

(جواب) بله، بر حسب اعمال‌شان محاسبه و مجازات می‌شوند. خداوند می‌فرماید:

﴿وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسْتَوُوا بِمَا عَمِلُوا وَيجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى﴾ [سوره نجم: ۳۱].

«تا آن که بدکاری کردند به حسب آنچه عمل کرده اند کیفر دهد، و کسانی که نیکوکاری کردند با نیکی پاداش دهد».

(سؤال ۳۸) حکم کسی که منکر روز (قیامت) و بعث باشد، چیست؟

(جواب) کافر است، طبق فرمایش خداوند تبارک و تعالی:

﴿زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤَنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ﴾ [سوره تغابن: ۷].

(سؤال ۳۹) آیا امتی هست که خداوند بر آن پیامبری نفرستاده باشد؟

(جواب) خیر، هیچ امتی نیست، مگر آن که خداوند بر آن پیامبری فرستاده است. چنانکه می‌فرماید:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾ [سوره نحل: ۳۶].

(سؤال ۴۰) انواع توحید را نام ببرید؟

(جواب)

۱- توحید ربوبیت: این همان توحیدی است که کفار هم به آن معتقد بودند، همانطور

که خداوند تبارک و تعالی در این آیه می‌فرماید:

﴿قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَمِيتِ وَيُخْرِجُ الْمَمِيتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدِيرُ الْأَمْرَ ۚ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣١﴾﴾ [سوره یونس: ۳۱].

«بگو کیست که شما را از آسمان و زمین روزی می‌دهد و یا چه کسی مالک شنوایی و بینایی است؟ و چه کسی زنده را از مرده و مرده را از زنده بیرون می‌آورد؟ و چه کسی امور جهان را تدبیر می‌کند؟ بی‌درنگ خواهند گفت: «الله» بگو: پس چرا تقوا پیشه نمی‌کنید».

۲- توحید الوهیه: یعنی اخلاص در عبادت خدای یکتا بدون ریا و شرک.

زیرا که کلمه اله در عربی به معنای معبود می‌باشد، و اعراب می‌گفتند که خداوند (إله آلهة) یعنی: خدای خدایان ماست، آنها از صالحین مجسمه‌هایی می‌ساختند و می‌گفتند: خداوند از این شخص راضی بوده و نزد خداوند شفاعت‌کننده ما خواهند بود.

۳- توحید صفات: توحید ربوبیت و توحیت الوهیت کامل نمی‌گردد، مگر با

اقرارکردن به توحید صفات، لکن کفار از کسانی که صفات را انکار کردند عاقل‌تر بودند.

(سؤال ۴۱) وظیفه ما در برابر امر خدا چیست؟

(جواب) هفت وظیفه داریم:

اول: داشتن علم به امر.

دوم: داشتن محبت به امر خدا.

سوم: عزم بر انجام امر خدا.

چهارم: عمل کردن.

پنجم: در انجام امر خدا اخلاص داشته باشد و آن عمل درست باشد.

ششم: برحذر بودن از عواملی که موجب از بین رفتن اعمال می شود.

هفتم: بر عمل ثابت بودن.

(سؤال ۴۲) اگر انسان دانست که خداوند او را به توحید امر کرده و از شرک

نهی نموده، آیا مراتب زیر باید با اعمالش مطابقت کند یا نه؟

(جواب) مرتبه اول: بیشتر مردم از این که توحید حق است و شرک باطل است آگاهند، ولی نمی پرستند و روی گردانی می کنند، می دانند که ربا حرام است، ولی خرید و فروش می کند و نمی پرسند، می دانند خوردن مال یتیم حرام است ولی متولی مال یتیم هستند، ولی نمی پرسند چگونه اداره کنند.

مرتبه دوم: محبت آنچه خداوند نازل فرموده و کفر کسانی که از آن کراهت دارند، اکثر مردم پیامبر ﷺ را دوست ندارند، بلکه با او و آنچه آورده هرچند می داند که از طرف خدا نازل شده است، کینه و دشمنی می کنند.

مرتبه سوم: عزم داشتن بر انجام امر الله: اکثر مردم فهمیده اند و دوست دارند، ولی عزم بر این اعمال نمی بندند، ترس از این که مبادا دنیا و مال و اموالشان تغییر کند.

مرتبه چهارم: عمل کردن، بسیاری از مردم هرگاه عزم یا عمل کنند و کسی از مشایخش که به تعظیم او قائل است اگر از وی ایراد گیرد عمل را رها می کند.

مرتبه پنجم: بیشتر افراد اعمالشان خالص نیست، چرا که اگر خالصانه باشد هیچوقت ارزش آن را از دست نمی دهد.

مرتبه ششم: صالحین همیشه ترس به هدر رفتن و حبط اعمال خود را دارند، همانطور که خداوند می فرماید:

﴿أَنْ تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ﴾ [سوره حجرات: ۲].

«مبادا اعمال شما نابود گردد در حالی که نمی دانید».

مرتبه هفتم: برحق ثابت قدم بودن و از عاقبت امور ترسیدن، این هم از اعظم چیزهایی است که صالحان از آن می ترسند.

(سؤال ۴۳) کفر یعنی چه و چند نوع دارد؟

(جواب) کفر دو نوع دارد:

۱- کفری که فرد از ملت اسلام بیرون می آید که خود این پنج نوع دارد.

اول: کفر تکذیب.

خداوند می فرماید:

﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي

جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ﴾ [سوره عنکبوت: ۶۸].

«و چه کسی ستمکارتر از آن کسی است که بر خدا افترا بسته یا حق را بعد از آن که

به سوی او آمده تکذیب کند؟! آیا جایگاه کافران در جهنم نیست؟!».

دوم: کفر تکبر و غرور و خودداری.

خدای تعالی می فرماید:

﴿وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ

الْكَافِرِينَ﴾ [سوره بقره: ۳۴].

«و هنگامی که به فرشتگان گفتیم: برای آدم سجده کنید، همگی سجده کردند، جز

ابلیس که خودداری کرد و تکبر نمود و از کافران شد».

سوم: کفر شک یا کفر ظن می باشد.

خداوند می فرماید:

﴿وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَذِهِ أَبَدًا ﴿٣٥﴾ وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِن رُّدِدْتُ إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِّنْهَا مُنْقَلَبًا ﴿٣٦﴾﴾ [سوره كهف: ۳۵ - ۳۶].

«در حالی که بر خود ستمکار بود به باغش وارد شد و گفت: من گمان نمی‌کنم هرگز این باغ نابود گردد، و گمان نمی‌کنم قیامت برپا شود، و اگر به سوی پروردگارم باز گردم جایگاهی بهتر از این بیابم».

چهارم: کفر اعراض و روی گردانی و دلیل آن:

﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنْذِرُوا مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾﴾ [سوره احقاف: ۳].

«کافران از آنچه به وسیله آن اندازه داده می‌شود روی گردان هستند».

پنجم: کفر نفاق یا دورویی.

خداوند می‌فرماید:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٣﴾﴾ [سوره منافقون: ۳].

منافقون: ۳].

«این بدان سبب است که اول ایمان آوردند، سپس کافر شدند، پس بر دل‌هایشان مهرزده شده و حقیقت را درک نمی‌کنند».

۲- کفر اصغر که همان کفر نعمت می‌باشد که انسان از ملت اسلام خارج نمی‌شود.

﴿وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ ءَامِنَةً مُّطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِّن كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَاقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا

يَصْنَعُونَ ﴿١١٢﴾﴾ [سوره نحل: ۱۱۲].

«خداوند مثال آبادی زده است که آرام و مطمئن بود و روزیش از هرجا می‌آمد، اما به نعمت‌های خدا کافر شد و خداوند به خاطر اعمال‌شان لباس گرسنگی و ترس را بر آنان پوشانید».

و همچنین در آیه مبارکه دیگر آمده است:

﴿إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ﴾ [سوره ابراهیم: ۳۴].

«بی‌گمان انسان ستمگر و ناسپاس است».

(سؤال ۴۴) شرک چیست و چند نوع دارد؟

(جواب) می‌دانیم که شرک توحید عکس شرک است و انواع آن سه نوع می‌باشد: شرک اکبر، شرک اصغر، شرک خفی.

نوع اول: شرک اکبر عبارت است از چهار نوع:

۱- شرک دعوت، یا شرک در دعا.

﴿فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّيْنَاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ﴾ [سوره عنکبوت: ۶۵].

«هنگامی که بر کشتی سوار شوند، خدا را با اخلاص می‌خوانند، چون خدا آنان را نجات داد و به خشکی رساند، باز شرک می‌آورند».

۲- شرک نیت و قصد و اراده:

خداوند تبارک و تعالی می‌فرماید:

﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَلَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ﴾ [سوره اعراف: ۳۲].

«وَلَيْكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ وَحِطَّ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبِطِلْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ [سوره هود: ۱۵ - ۱۶].

«هر کس که زندگانی دنیا و تجمل آن را خواسته باشد، [پاداش] کارهایشان را در آنجا برایشان

به تمام و کمال می‌رسانیم و آنان در آنجا کاستی نبینند. اینان کسانی هستند که در آخرت جز آتش [جهنم] ندارند و آنچه در آنجا (دنیا) کرده بودند، بر باد رفته و آنچه را که انجام می‌دهند باطل است».

۳- شرک طاعت یا شرک در پیروی.

﴿اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا ۖ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

﴿سوره توبه: ۳۱﴾. «احبار و رهبان‌های خویش را معبودهایی در برابر خدا قرار دادند، و همچنین مسیح فرزند مریم را در حالی که امر نشده بودند جز این که خدای یکتا را که معبودی جز او نیست پرستش نمایند، او پاک و منزّه است از آنچه آنان شرک می‌آورند».

۴- شرک محبت.

﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ ۚ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ

جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ﴾ [سوره بقره: ۱۶۵]. «و از مردم کسانی

هستند که به جای خدا همتیانی را [برای او] بر می‌گیرند که آنها را مانند دوست داشتن خدا دوست می‌دارند- و مؤمنان در دوستی خدا قوی‌ترند- و اگر [این] ستمکاران هنگامی که عذاب را می‌بینند، ببینند [که شریکانشان سودی نمی‌بخشند، خواهند دانست] که همه توان از آن خداست و اینکه خداوند سخت کیفر است».

نوع دوم: شرک اصغر، یا همان ریا در اعمال روزانه خود انسان.

﴿فَمَن كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ ۖ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ ۚ

أَحَدًا﴾ [سوره کهف: ۱۱۰].

«پس هرکس که به لقای پروردگارش امیدوار است، باید کار شایسته انجام دهد و هیچکس را در عبادت پروردگارش شریک نکند».

نوع سوم: شرک خفی:

دلیل آن حدیث پیامبر ﷺ می‌فرماید: «شرک در این امت پنهان‌تر از حرکت مورچه سیاه بر تخته سیاهی می‌باشد».

(سؤال ۴۵) فرق بین قضاء و قدر چیست؟

(جواب) قدر در اصل به معنای اندازه است، پس این کلمه در بیان و اندازه و تفصیل آمده است، همچنین کلمه تقدیر آنچه که خداوند قبل از به وقوع پیوستنش برای کائنات تقدیر کرده است، گفته می‌شود.

(سؤال ۴۶) آیا قدر خیر و شر آن به طور عموم از طرف خداست؟

(جواب) خیر و شر قدر در عموم است، علی ﷺ می‌گوید: ما همراه پیامبر ﷺ در بقیع غرقند در تشییع جنازه‌ای بودیم.

آنگاه رسول الله ﷺ تشریف آوردند و نشستند، ما هم اطراف ایشان نشستیم، همراه پیامبر چوبدستی کوچکی بود، چوبدستی اش را به زمین زد سپس فرمود:

«هرکدام از شما خداوند تبارک و تعالی جایگاه او در بهشت و دوزخ نوشته است، حتی بدبخت یا سعادتمند بودن او نیز نوشته شده است. شخصی عرض کرد: آیا ما برآن کتاب نوشته‌شده درنگ نمائیم و عمل را رها کنیم؟ فرمودند: کسی که اهل سعادت باشد به سوی عمل اهل سعادت توفیق سوق داده می‌شود. و کسی که از اهل شقاوت و بدبختی باشد پس به سوی عمل اهل شقاوت و سوق داده می‌شود».

در حدیث آمده است: «عمل کنید، زیرا که هرکدام از شما سوق و رانده می‌شوید، اما اهل شقاوت به سوی عمل اهل شقاوت سوق داده می‌شوند، و اما اهل سعادت به سوی عمل اهل سعادت سوق داده می‌شوند.

سپس این آیه را خواند:

﴿وَصَدَقَ بِالْحُسْنَىٰ ﴿٦﴾ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَىٰ ﴿٧﴾﴾ [سوره الیل: ۶ - ۷].

«و [آیین] نیک را تصدیق کرد. [راه رسیدن] به آسایش را برایش آسان می‌گردانیم».

(سؤال ۴۷) معنی لا إله إلا الله چیست؟

(جواب) معبودی به حق غیر از خدا نیست، و دلیلش نیز در این آیات واضح می‌باشد.

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ﴾ [سوره اسراء: ۲۳].

«و پروردگارت فرمان داده که جز او نپرستید». ﴿أَلَّا تَعْبُدُوا﴾ یعنی لا إله، یا خدایی

نیست، ﴿إِلَّا إِيَّاهُ﴾ مگر الله».

(سؤال ۴۸) چه نوع توحیدی خداوند قبل از نماز و روزه بر ما واجب نموده

است؟

(جواب) توحید عبادت خدای یکتا که به غیر از خدای یگانه کسی دیگر را نخوانیم، نه پیامبر ﷺ و نه دیگری.

﴿وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾ [سوره جن: ۱۸].

«همانا مسجد از آن خداست، پس هیچکس را با خدا نخوانید».

(سؤال ۴۹) کدام یک از این دو بهترند: فقیر صبور یا غنی شکرگزار؟

(جواب) مسأله غنی و فقر و صابر و شاکر هرکدام از این دو باارزش هستند، اما بهترین این دو باتقواترین آنان می‌باشد.

﴿إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقَنُّكُمْ﴾ [سوره حجرات: ۱۳].

«گرامی‌ترین شما نزد خدا باتقواترین شماست».

و اما در مورد حمد و اندازه صبر و شکر: علماء می‌گویند:

صبر یعنی در برابر مصیبت داد و فریاد نکردن و شکر به معنی فرمانبرداری و اطاعت از خداوند متعال به خاطر نعمت‌هایی که بر ما عطا فرموده است.

(سؤال ۵۰) چه توصیه‌ای برای ما دارید؟

(جواب) تفقه در توحید و مطالعه کتاب‌های توحید، چونکه برایت حقیقت توحیدی که خداوند پیامبرش را به خاطر آن فرستاده شده بیان می‌کند. و همچنین حقیقت شرکی که خدا و پیامبرش بر ما حرام نموده و این که بخشیده نمی‌شود، و بهشت را بر مرتکب آن حرام گردانیده بیان می‌کند. و کلاً هدف از شناخت حقیقت توحیدی که خداوند به خاطر آن پیامبرش را فرستاده است که شخص مسلمان حقیقی باشد و از شرک و اهلش دوری گزیند.